

Leto 1905.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXX. — Izdan in razposlan dne 23. decembra 1905.

Vsebina: Št. 195. Dopustilnica za ozkotirno lokalno železnico z električnim obratom od Tridenta v Malè z zvezno progo od Mezzolombarda v Št. Mihel s pravilnim tirom, ki se bo obratovala najprej s parno silo.

195.

Dopustilnica z dne 19. decembra 1905. l.

za ozkotirno lokalno železnico z električnim obratom od Tridenta v Malè z zvezno progo od Mezzolombarda v Št. Mihel s pravilnim tirom, ki se bo obratovala najprej s parno silo.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministri mestni občini tridentski zaprošeno dopustilo za gradnjo in obrat ozkotirne lokalne železnice z električnim obratovanjem od Tridenta čez Št. Mihel in Kles v Malè z zvezno progo od Mezzolombarda v Št. Mihel s pravilnim tirom, ki se bo obratovala najprej s parno silo, po določilih zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ter zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), z dne 1. julija 1901. l. (drž. zak. št. 85), z dne 16. maja 1905. l. (drž. zak. št. 81) in z dne 18. julija 1905. l. (drž. zak. št. 122) po pogojih in načinih, ustanovljenih v nastopnem:

§ 1.

Za železnici, ki sta predmet te dopustilnice, uživa koncesionarka v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz leta 1895.) omejene ugodnosti.

§ 2.

Za dopuščeni železnici podeljuje država za dobo od časa, ko se začne obrat, do preteka 76. leta dopustilnega trajanja poroštvo letnega čistega donosa v višini potrebščine za štiri odstotno obrestovanje in razdolžno kvoto prednostnega zajma, ki ga bo vzprejeti zastran nabave novcev in razdolžiti v zgoranjem času, in to tako, da dopolni primanjkljaj državna uprava, če bi letni čisti donos ne dosegel zneska, za katerega velja poroštvo.

Oznamenjeni prednostni zajem pa se sme vzprejeti samo do tistega imenskega zneska, ki ga svoječasno določi državna uprava in ki je potreben za nabavo zneska 5,190.000 K v gotovini.

§ 3.

Od letnega, po § 2 s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega zajma, ki se vzprejme, porabiti tisti znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžnem črtazu, katerega odobri ona in po katerem je razdolžiti vso napravno glavnicu v času, dokler bo trajalo dopustilo.

§ 4.

Doplačilo po prevzetem poroštvu mora državna uprava opraviti zadnji čas tri mesece po predložbi

dokumentiranega letnega računa potem, ko je bil ta račun pregledan.

Erar bo pa za pogojeno obrestovanje in za po-
črtežno razdolžbo zajma ob dogovorjenih rokih
dospelosti po meri potrebnosti, izpravljene na pod-
stavi proračuna o donosu, toda pridržuje si obra-
čun na podstavi letnega računa, dajal delna plačila
tudi poprej, ako vloži koncesijonarka dotično
prošnjo šest tednov poprej, nego izteče rok.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi
letnega računa, ki ga bo predložiti kolikor moči
v treh mescih po preteku obratnega leta, da so
bila predplačila odmerjena previsoko, naj koncesijonarka precej vrne dobljeni presežek prištevisi šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora zahtevati od države zadnji
čas v letu dni po preteku dotičnega obratnega leta,
ker bi sicer nehala pravica do njega.

§ 5.

Z zneskom, ki ga bo plačevala državna uprava
vsled prevzetega poročstva, je ravnati zgolj tako,
kakor s predplačilom, ki daje obresti po štiri od sto
na leto.

Kadar preseže čisti donos železnic zagotov-
ljeno letno vsoto, tedaj se bo moral dotični prebitok
precej odpraviti na državno upravo v povračilo da-
nega predplačila z obrestmi vred tako dolgo, dokler
se ne odplača popolnoma.

Pri tem je opravljati dospеле obresti, preden
se vrnejo predplačila.

Terjatve države iz takih predplačil ali obresti,
ki še niso bile plačane ob času, ko mine dopustilo
ali ko se odkupita železnici, je opraviti iz še osta-
jajoče imovine podjetja, h kateri spada zlasti tudi
odškodnina, ki se plača za odkup (§ 17).

§ 6.

Kaki stroški za beležbo efektov na domačih in
unanjih borzah, kake kuponske kolkovnine in davki,
ki jih bo moralo plačevati podjetje po preteku davka
prostih let, se smejo postavljati v obratni račun
za potrošni postavek.

Isto velja tudi o kakih upravnih prispevkih, ki
jih bo plačevati za prednostni zajem, ki se vzprejme,

in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki
jih bo opravljati posojajočemu finančnemu zavodu.

Za državna doplačila ne bo plačevalo podjetje
nikakega davka.

§ 7.

Gradnjo dopuščenih železnic je dokončati naj-
dalje v dveh letih, računaje od današnjega dne. Do-
delani železnici je takoj izročiti javnemu prometu
ter vzdrževati po njih obrat nepretrgoma ves čas,
dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodé držala gorenjega roka za gradnjo
in pa da izvrši in opremi železnici, kakor zahteva
dopustilo, mora dati koncesijonarka na zahtevo
državne uprave zagotovilo, položivši primerno var-
ščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo na-
lagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti
po krivdi koncesijonarke, se sme izreči, da je za-
pala ta varščina.

§ 8.

Da izdela dopuščeni železnici, se podeljuje
koncesijonarki pravica razlastitve po določilih do-
tičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesijonarki tudi
zastran tistih dovlačnic, ki bi se morda naredile
in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih
naprava v javni koristi.

§ 9.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu
dopuščenih železnic držati tega, kar ustanavlja ta
dopustilnica, in dopustilnih pogojev, postavljenih po
ministrstvu za železnice, in pa drugih ukazil, ki se
dadó v tem oziru, pa tudi tega, kar velevajo semkaj
mereči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju
železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak.
št. 238) in pa obratni red za železnice z dne 16. no-
vembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem
zakoni in ukazi, ki se morda dadó v bodoče.

Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne na-
redbe in prometni predpisi, obseženi v redu za
obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, to-

liko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščenih železnic in sosebno na zmanjšano vozno brzino zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in na to stran bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdâ ministristvo za železnice.

§ 10.

Gradnja dopuščenih železnic se izvrši po ukazih, ki jih za to izda ministristvo za železnice, pod neposrednjim vodstvom in nadzorom ministristva za železnice, oziroma organa, ki ga odpošlje v to.

Gradnjo in dostavke je po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov, oddati pod neposrednjo ingerencijo vlade in kolikor moči po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo je oddati ločeno od nabave novecev.

Vse stavbno gradivo, nadalje vozila, šine in druge železnične sestavine ter vse opremne predmete je treba nabaviti edino le iz domačih tvornic.

Izjemo od tega določila more priznati ministristvo za železnice v porazumu s trgovinskim ministristvom, ako bi se dokazalo, da domače tvornice dotičnih dostavk ne morejo pripraviti po istih pogojih gledé cene, kakovosti in časa, kakor jih ponujajo inozemske tvornice.

Za stavbna dela je najemati pred vsem domače delavske moči.

§ 11.

Koncesijonarki se dovoljuje pravica, s posebnim dovolilom državne uprave in po pogojih, ki jih ustanovi, v izvršitev dopuščenega železniškega podjetja, osnovati posebno delniško družbo, ki naj stopi v vse pravice in obveznosti koncesijonarke.

Koncesijonarka ima pravico, po pogojih, ki jih ustanovi državna uprava, vzprejeti prednosten zajem, eventualno razložen v delne zadolžnice, ki obrestuje s štirimi odstotki in se poplača v 76 letih, v nominalnem znesku (§ 2), ki ga določi državna uprava.

Ta prednostni zajem naj se oddaja po ukazilih državne uprave.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smeje v račun postavljati nikakršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnic, vštrevši nabavo vozil z odobrilom državne uprave res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za dobavo gradivne zaloge in blagajniških dotacij, ki ga ustanovi državna uprava, prištrevši interkalarne obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi bilo po popolni porabi prve napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila ter obrazci prednostnih obliacij, ki se eventualno izdadó, in delnic potrebujejo odobrila državne uprave.

V pravila delniške družbe, ki se ustanovi, je vzprejeti določilo, da morajo biti vsi udje načelstva (upravni svet, ravnateljstvo) avstrijski državljani in da morajo stanovati v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§ 12.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife, odpravljaje osebe in reči, se bo v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo veljala vsak čas pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in na črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožništvo, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in kontrolne zборе.

Koncesijonarka je dolžna pristopiti k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, nadalje pristopiti k vsak čas veljajočim

predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, ki jih je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, potem vsakčas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarko moč in veljavo z dnem, katerega se prične po dopuščenih železnicah obrat. Predpisi omenjene vrste, ki se izdadó šele po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarko veljavnost tedaj, kadar se ji priznanijo uradoma.

Te dolžnosti ima koncesijonarka samo toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj teh prog in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé naprave in opreme.

Koncesijonarka je dolžna, oddajaje službe se ozirati v zmyslu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 13.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže itd.) je slično uporabljati znižane tarifne postavke, ki veljajo za prevažanje vojakov.

§ 14.

Mnenju državne uprave se prepušča odločiti o tem, ali bo ozkotirno lokalno železnico od Tridenta v Malè obratovala koncesijonarka sama ali pa na podstavi obratne pogodbe, ki bi se sklenila, za račun koncesijonarke uprava državnih železnic ali eventualno kaka druga železniška uprava.

Zvezno progo s pravilnim tirom od Mezolombarda v Št. Mišel bo na podstavi obratne pogodbe, ki se sklene, obratovala c. kr. priv. družba južne železnice, dokler se drugače ne ukrene.

V vseh primerih se državni upravi gledé obeh gori omenjenih železničnih prog pridružuje, po svojem izprevidu urejati obrat, ustanavljati tarife za prevažanje oseb in blaga, kakor tudi razredbo blaga in vsa postranska določila, ki se tičejo prevažanja tovorov, potem ustanavljati vse oprave železniškega podjetja za javne službene stroke, so-

sebno na korist poštne uprave in državnega telegrafskega zavoda, oziraje se vsak čas na obstoječe prometne potrebe, in to tako dolgo, dokler se bo res zahtevalo državno poroštvo ali se ne vrnejo poroštvena predplačila, ki jih dá država.

Po preteku tega časa se je koncesijonarki ravnati po postavljenih obratnih pogojih.

Uredba osebnih in blagovnih tarif ter dajatev za javne namene se pridružuje vsakčas zakonodajstvu in koncesijonarka se mora pokoriti taki uredbi.

§ 15.

Koncesijonarka ima dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), državni upravi na njeno zahtevanje vsak čas dopuščati skupno rabo železnic za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljenih železnicah ali posameznih njunih kosih.

§ 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9, lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na 90 let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava smé izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 7 ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata po taki krivdi koncesijonarke, ki bi se ne mogla opravičiti v zmyslu § 11 zakona o dopuščanju železnic.

§ 17.

Državna uprava si pridružuje pravico, da sme dopuščeni železnici, ko bosta dodelani in v obrat oddani, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Odškodnina, ki jo je dati, če se železnici odkupita, bodi v tem, da država namesto koncesijonarke prevzame, da sama plača v § 11 oznamenjeni prednostni zajem in pa kake druge po konce-

sijonarki z odobrilo državne uprave v poplačilo zaračunljivih napravnih stroškov (§ 11, odstavek 5 in 6) vzprejete hipotekarne dolgove v zneskih, ob času odkupa še ne razdolženih, in pa da plača vrhu tega znesek v višini delniške glavnice, v kolikor še ni bila razdolžena v času odkupa, v gotovini ali v državnih zadolžnicah.

Državne zadolžnice je računati pri tem po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

2. Plačavši v št. 1 predpisano odškodnino, pride država po odkupu železnic in z dnem tega odkupa brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki po odobrilo državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek teh tukaj dopuščenih železnic z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarke, in postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso že bile porabljene namenu primerno z odobrilo državne uprave.

3. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki naj se zgodi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki morajo biti si kot pritiklina železniškega podjetja, bodi si v poplačilo državnih terjatev iz poroštvenega razmerja ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo naj plača država železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše izprave začasno ovedene odkupne cene (št. 1) s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

4. Državni upravi se pridržuje pravica, vročivši odkupno izjavo ob enem postaviti posebnega

komisarja, ki naj pazi na to, da se stanje imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenitev.

5. Koncesionarica je dolžna poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarica ne izpolnila te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarke in brez sodnega posredovanja v fizično posest vzeti oznamenjene imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bosta odkupljeni železnici obratovali za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgorenjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

6. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 3) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionarica je dolžna, dati na zahtevanje državni upravi na razpolago pravne listine, ki bi bile v ta namen morda še potrebne z njene strani.

§ 18.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščenih železnic in vse premične in nepremične pritikline, všteti vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice in postranska opravila, ki so last koncesionarke, in

pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične rezerve, v obsegu, povedanem v § 17, št. 2.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupita železnici (§ 17), obdrži koncesijonarka last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, ki si jih je koncesijonarka zgradila ali pridobila sama po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pritiklina železnic.

§ 19.

Kadar se ustanovi delniška družba (§ 11), ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za

predstojništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi in finančni koristi poroštvočega državnega zaklada; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprostiti precej odločilo ministrstva za železnice, ki naj se dá brez odloga in ki veže družbo.

§ 20.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, se pridržuje državni upravi nadalje pravica, poprijeti se zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wrba s. r.